

Prawo administracyjne

Tomasz A. Winiarczyk

administracja

- organizacja ludzi wyodrębniona w celu realizacji zadań wymagających wspólnego działania

administracja publiczna

- *działalność państwa czy samorządu, która nie jest ustawodawstwem ani sądownictwem*

administracja publiczna

- przejęte przez państwo
- i realizowane przez jego zawisłe organy, a także przez organy samorządu terytorialnego
- zaspokajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli,
- wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach

sprawowanie administracji publicznej

- organy administracji państwowej (zwłaszcza rządowej)
- organy administracji samorządu terytorialnego
- inne podmioty wykonujące zadania administracji w różnych prawnych formach działania, np. zakłady administracyjne

Ingerencja państwa

jest treścią administrowania

wyznaczana jest przez:

- 1) możliwości materialne państwa
- 2) stan organizacyjny państwa
- 3) treść polityki społeczno-gospodarczej

prawo administracyjne

- **zespół norm prawnych regulujący publiczną działalność administracyjną**

podstawowe wyróżniki prawa administracyjnego

- prawo administracyjne materialne nie jest skodyfikowane
- element władztwa
- jednostronne rozstrzyganie sytuacji indywidualnych
- zabezpieczenie rozstrzygnięć przymusem państwowym
- nierówność podmiotów

podział gałęzi

**Prawo
administracyjne**

ustrojowe

materialne

procesowe (proceduralne, formalne)

prawo ustrojowe

- tworzenie, obsadzanie, budowa wewnętrzna i wzajemne relacje struktur organizacyjnych administracji publicznej

prawo materialne

- ustanawia wzajemne uprawnienia i obowiązki organów administracji publicznej i podmiotów na zewnątrz tej administracji
 - określa granice ingerencji administracji w prawa jednostki
- gdy realizacja prawa następuje w drodze decyzji:
 - określa organy właściwe do wydania decyzji i treść decyzji co do praw i obowiązków przydawanych lub nakładanych
- gdy stosunki prawne powstają z mocy prawa:
 - ustala skutki nieprzestrzegania norm

prawo proceduralne

- reguluje tok czynności podejmowanych przez organy określone prawem ustrojowym w celu realizacji norm prawa materialnego

Zagadnienia podstawowe

@&!

Organ administracji publicznej

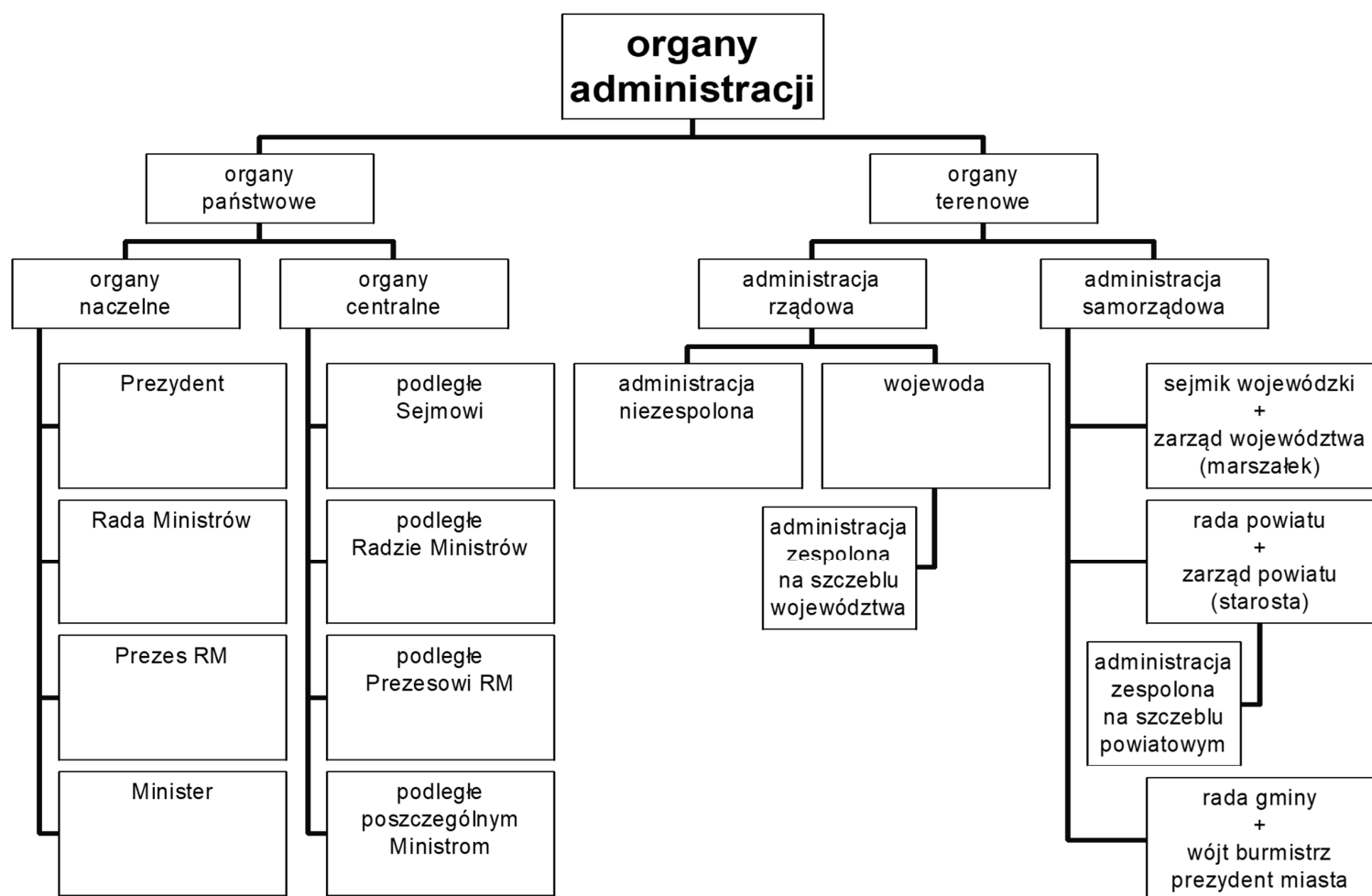
- wyodrębniona jednostka organizacyjna władzy publicznej (państwowej lub samorządowej), której przepisy prawa powierzyły działania w sprawach z zakresu administracji publicznej

Urząd

- zorganizowany zespół osób, środków rzeczowych i finansowych, przy pomocy których organ władzy publicznej wykonuje swoje działania

organy administracji

- jednoosobowe (monokratyczne)
- kolegialne (zespołowe, grupowe)

Kompetencja

- uprawnienia i obowiązki organu administracji w prawnie określonej sferze jego działania
- zatem zakres działania a kompetencja to nie to samo:
 - żeby wykonać jakieś działanie w zakresie (sferze) działania trzeba mieć konkretny przepis kompetencyjny (dot. tego co i jak robić)

centralizacja

- sposób zorganizowania administracji, według którego organy niższego stopnia są podporządkowane organom wyższego stopnia
 - np. podporządkowanie premierowi wojewodów

decentralizacja

- sposób zorganizowania administracji, według którego podmioty administrujące mają wyraźnie określone kompetencje, ustalone bądź przekazywane z innych wyższych organów w drodze ustawowej, realizowane w sposób samodzielny i podlegające w tym zakresie jedynie nadzorowi weryfikacyjnemu organów kompetentnych
- organy niższego stopnia nie są podporządkowane organom wyższego stopnia a możliwość ingerencji organów wyższego stopnia jest ograniczona do przypadków prawem określonych

decentralizacja - przykłady

- struktura samorządu terytorialnego
 - Gmina, powiat czy województwo samorządowe nie funkcjonują na zasadzie podporządkowania, a nadzór nad ich działalnością w sposób ściśle określony sprawuje premier, wojewoda lub regionalna izba obrachunkowa, lecz ewentualne spory między organami samorządowymi a nadzorem państwowym rozstrzygają niezawisłe sądy.

hierarchiczne podporządkowanie

- taka zależność organu niższego stopnia od organu wyższego stopnia, że organ stopnia wyższego ma prawo kierowania pracą organu stopnia niższego przez polecenia oraz decyduje o obsadzie personalnej organu niższego

Działanie organu administracji publicznej

- wszelkie akty i inne czynności prawne oraz faktyczne podejmowane przez dany organ.

Działania władcze

- jednostronne akty i czynności podejmowane przez organ administracji publicznej, z których wynikają dla ich adresatów prawa lub obowiązki

Klasyfikacja podstawowa

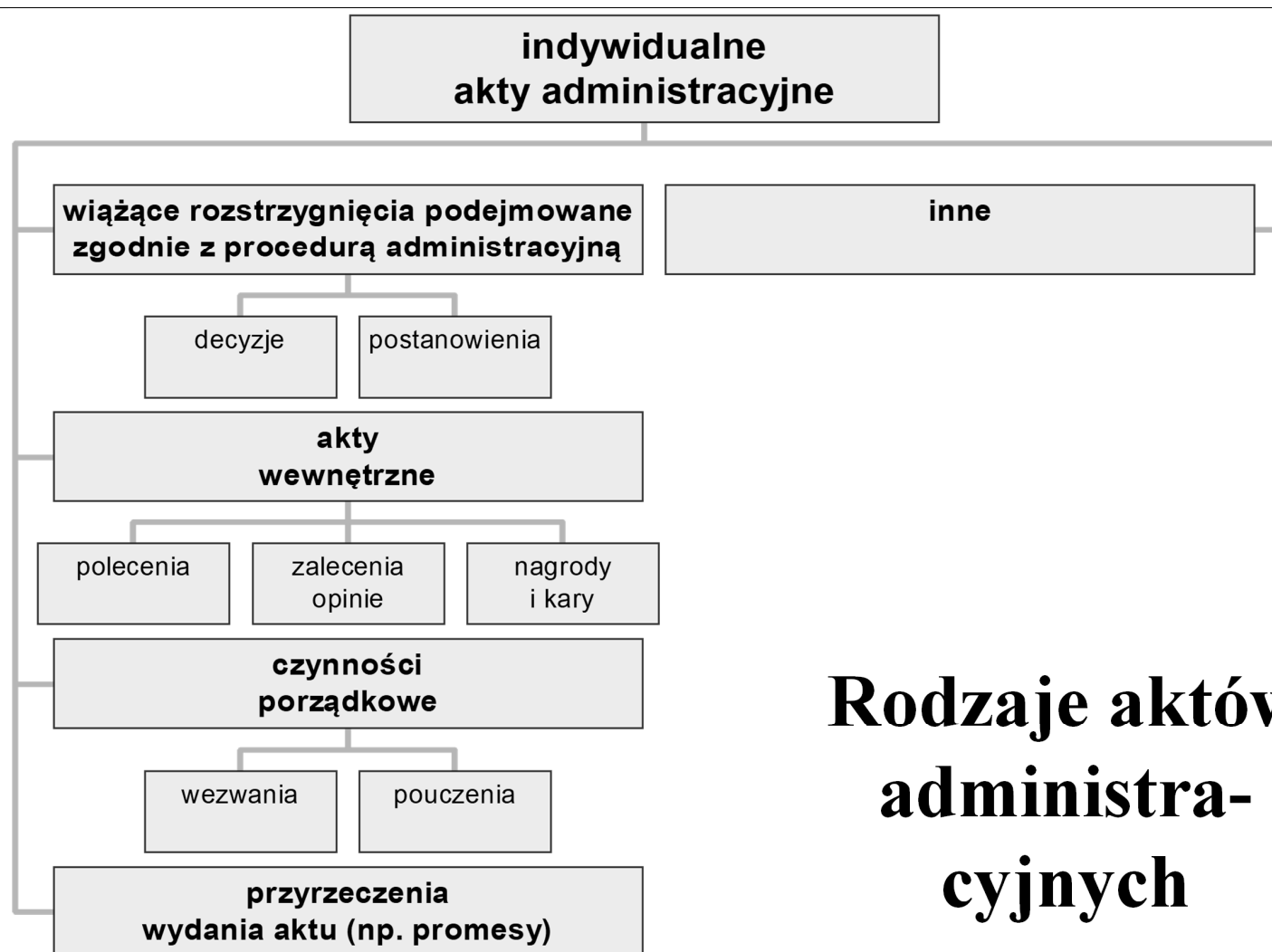

formy działania administracji

- **czynności materialno-techniczne** – czynności, które wywołują skutki prawne drogą faktów, np. wpis, zawiadomienie, doręczenie, protokół, wyburzenie
- **współpraca z obywatelami**, działalność społeczno-organizatorska, czyli aktywizacja obywateli na polu podnoszeniu świadomości i kultury prawnej
- **porozumienia i umowy** – czynności organów administracji, w których uczestnicy (działający na zasadzie równorzędności) współdziałają w celu osiągnięcia jakiegoś celu
 - porozumienia dotyczą prawa administracyjnego, np. współpraca organów administracji
 - umowy dotyczą prawa cywilnego, np. organ administracji kupuje wyposażenie biurowe (zwykle w drodze zamówień publicznych)

Akty administracyjne

- władcze wypowiedzenia woli organu administracji wydane z zachowaniem przepisane go trybu i skierowane do adresatów oznaczonych indywidualnie, zawierające normy o charakterze konkretnym
- mogą być wydawane z urzędu albo na wniosek adresata

**Rodzaje aktów
administra-
cyjnych**

Prawidłowość aktu

- Akt administracyjny jest prawidłowy, jeżeli odpowiada wszelkim przesłankom stawianym mu przez porządek prawny i odpowiada wszelkim prawnym wymogom:
 - 1) został wydany przez właściwy organ, tj. wtedy, gdy organ miał prawo wydać taki akt,
 - 2) wydany został zgodnie z przepisami prawa formalnego (procesowego),
 - 3) gdy akt jest treściowo zgodny z obowiązującym prawem materialnym.

Wadliwość aktu

- Akt jest wadliwy, sprzeczny z prawem, jeśli narusza jakikolwiek przepis obowiązującego prawa.
- Niezgodność aktu administracyjnego z prawem może dotyczyć różnych jego elementów, posiadających różny charakter.
- W szczególnych przypadkach rażącego naruszenia prawa akt administracyjny jest uznawany za nieważny bezwzględnie, którego nie można wzruszyć w celu naprawienia.

Wadliwość aktu

- **Akt dotknięty wadą nieistotną** wiąże adresata, jest aktem ważnym, można co najwyżej dokonać jego sprostowania, usunięcia oczywistej omyłki (np. rachunkowej czy pisarskiej), albo dokonać uzupełnienia.
- **Akt dotknięty wadą istotną** może być w sposób przewidziany prawem – czy to na wniosek adresata, czy też z urzędu – uchylony lub zmieniony.
 - Taki akt nazywamy aktem wzruszalnym; mówi się o wzruszalności aktu administracyjnego.

sprawa

- okoliczności, które stanowią wyodrębniony przedmiot czyjegoś zainteresowania, obchodzą kogoś, są ważne dla kogoś; fakt, wydarzenie

absolutorium

- akt organu naczelnego (np. sejmu, walnego zgromadzenia członków organizacji) uznający na podstawie sprawozdania działalność finansową organu wykonawczego (np. rządu, zarządu) za prawidłową

ciężary publiczne

- Wszelkie obciążenia nakładane na jednostki dla osiągnięcia celów realizowanych przez administrację publiczną.
- Mogą mieć charakter osobisty lub rzeczowy.

egzekucja

- wykonanie czegoś
 - np. przymusowe ściąganie należności skarbowych lub długów przysądzonych wierzycielowi